

FENOMENUL TUNGUSKA

În zorii zilei de 30 iunie 1908 , marinarii de cart de pe câteva nave care pluteau pe Oceanul Indian observara un obiect urias care descria o larga traiectorie pe bolta cereasca , îndreptându-se catre Asia .

Caravanele care strabateau desertul Gobi si regiunile de nord-vest ale Chinei s-au oprit o clipa din drumul lor ; oamenii si-au ridicat privirile , surprinsi si înfricosati , la trecerea globului de foc , care (dupa calculele stabilite ulterior) probabil ca dezvoltase la suprafata sa o caldura de aproximativ 3000 °C .În satele si micile târguri din centrul Siberiei , oamenii au fost îngroziti de suieratul asurzitor al ciudatului obiect ceresc . La ora 7,17 , platoul siberian central , situat în apropiere de râul Tunguska Pietroasa s-a cutremurat sub impactul unei explozii atât de puternice , încât centrul seismografic din Irkutsk situat la aproape 900 km la sud , a înregistrat oscilatii de proportiile unui cutremur de grad înalt (4-5 Richter) .

La impactul ciudatului obiect cosmic cu pamântul , tâsneste o uriasa jerba de foc apoi o unda de soc se propaga în aerul înconjurator, pâna la distante de 700-800 km. În acelasi timp , un suvoi fierbinte matura dealurile împadurite ale taigalei , arzând vârfurile înalte ale coniferelor si producând incendii care au durat zilz în sir . Mii de copaci sunt doborâti , colibe ale nomazilor sunt maturate pur si simplu de pe suprafata pamântului , se înregistreaza victime în rândul oamenilor si animalelor din împrejurimi . Rafalele de vânt care au zguduit usile si ferestrele locuintelor s-au resimtit si în localitati situate pâna la o distanta de 600 km.Mase întunecate de nori grosi s-au ridicat pâna la 20 de kilometri deasupra regiunii Tunguska , dând apoi nastere unei ciudate *ploi negre* .Vreme de ore în sir , undele provocate de explozie s-au propagat în toate directiile , fiind înregistrate la distante foarte mari , ca de pilda în Anglia , la Greenwich . La mari altitudini a fost de asemenea observat un

fenomen neobisnuit , *nori de argint* , masivi , radiind o luminescenta ciudata .Din Peninsula Scandinava si pâna în Siberia , lumina a fost atât de intensa în perioada imediat urmatoare încât a fost posibil sa se faca fotografii în miez de noapte . Vreme de câteva saptamâni , pe cerul Europei au fost observati nori de praf si o neobisnuita luminozitate nocturna care se manifesta pâna la latitudini cum ar fi cele ale Spaniei.

Fireste ca astazi , dupa atâta ani , puterea exploziei din regiunea Tunguska este greu de calculat , dar oamenii de stiinta sunt de acord ca unicul criteriu de comparatie îl; constituie exploziile din era noastra atomica . În ciuda acestor elemente spectaculoase care prin însasi natura lor ciudata pareau menite sa trezeasca interesul oamenilor de stiinta , vreme de peste 12 ani nu s-a intreprins nimic pentru cercetarea la fata locului a marii explozii si pentru cautarea unei explicatii stiintifice a acestui fenomen probabil unic în istoria Terrei . Asa se face ca pâna la sfârșitul deceniului al treilea al veacului

~~Fireste ca astazi , dupa atâta ani , puterea exploziei din regiunea Tunguska este greu de calculat , dar oamenii de stiinta sunt de acord ca unicul criteriu de comparatie îl; constituie exploziile din era noastra atomica .~~ nostru , singurii care s-au încumetat sa se aventureze pâna la locul exploziei au fost crescatorii de reni tungusi si vântorii . Primul care este interesat întradevar de acest fenomen si încearca sa organizeze o expeditie de documentare este cercetatorul rus Leonid Kulik , pe atunci în vârsta de 38 de ani . Kulik era intrigat mai ales de acea *forma de tub* prin care satenii descriau obiectul cosmic deoarece nu prea corespundea aspectului pe care îl putea avea un meteorit în traiectoria sa .De asemenea nici norii de fum si nici flacara ca o limba bifurcata nu aveau ce cauta în descrierea unui meteorit , în afara de cazul ca impactul provocase un incendiu de mari proportii in taiga , ceea ce iarasi era greu de presupus , având în vedere ca în acea perioada a anului solul mustea de apa si , practic , mare parte a regiunii se transformase într-o mlastina .

Facând cercetari în colectiile de ziare vechi , Kulik reusi sa schiteze un fel de portret al obiectului , desi majoritatea

martorilor oculari se contraziceau sau chiar înfloriseră
declaratiile . Un lucru era sigur : dacă fusese un meteorit , atunci
acesta trebuie ca avusese proporții gigantice , era fără îndoială
cel mai mare meteorit căzut vreodată în Rusia și poate pe
întregul Pământ , căci altfel nu se pot explica puternicele
cutremure înregistrate la acea dată.

În anii care au urmat , dosarul Tunguska s-a îngrosat cu
numeroase file noi . S-a stabilit ca puternica explozie a avut loc la
nord-est de Kansk , undeva în bazinul râului Tunguska Pietroasa
, desi aceste încercări s-au lovit de rezistența unor localnici
superstitiosi . În ochii tungusilor meteoritul era un obiect sacru și
de aceea ei au ascuns cu grijă , mult timp , locul în care a căzut .

Cercetările efectuate au dus la concluzia ca efectele
exploziei au fost văzute sau auzite pe o arie cuprinzând aproape
un milion de kilometri pătrați . A.Voznesenki credea ca explozia
nu a fost produsă de un singur meteorit , ci mai degrabă de un
grup care pe măsura ce înainta se desfacea din manunchi .

În februarie 1927 , Kulik porneste a doua expediție și
calătorește până la 13 aprilie când observă primele semne ale
exploziei de la 1908: de-a lungul văii Makirta , cât vedeai cu ochii
, malurile erau acoperite cu trunchiuri răsturnate de mesteceni și
de pini doborâți de explozie . Pe măsura ce grupul înainta spre
nord-vest , numărul copacilor smulși din rădăcini creștea , toți cu
vârfulurile îndreptate spre sud sau sud-est. Rădăcinile smulse din
sol se înaltau monstruase , ramurile erau dezgolite de frunze . În
general urmele arătau ca focul pornise subit , cu mare intensitate
și pe o arie foarte largă . Cu cât se apropia mai mult de centrul
exploziei , Kulik văzu cu uimire ca încep treptat să apară ,
printre trunchiurile doborâte , copaci care rămaseseră în picioare
. Iar acolo unde, după calculele lui , trebuia să se afle epicentrul
impactului , nimeri într-o pădure obișnuită pentru acea regiune ,
cu copaci având rădăcinile adânc înfipte în sol , numai ramurile
fuseseră smulse și scoarta jupuită de pe trunchiuri de parcă era o
pădure de stâlpi de telegraf . Iată deci cum marele crater prezis
de Kulik și alți cercetători , pur și simplu nu exista . De

asemenea si încercarea de a gasi unele fragmente meteorice s-a soldat tot cu un esec .

Prima parere diferita de a lui Kulik a venit în 1930 de la doi specialisti de prestigiu care au emis ipoteza ca obiectul cazut în taiga nu era meteorit ci o cometa alcatuita din corpuri gazoase , ceea ce ar explica de ce n-ar lasa urme metalice dupa caderea ei . În privinta fortei dezvoltate de explozie s-a opinat pentru 10-30 megatone TNT . Totusi , ipoteza cometei nu explica satisfactor toate fenomenele care au însoțit marea explozie .

Peste aproape un deceniu , un prieten al lui Kulik emite o alta ipoteza , si anume ca meteoritul nu a explodat pe suprafata solului , ci în aer , deasupra oceanului .

Predecesorul lui Kulik , Aleksandr Kazantev , viziteaza Hirosima la scurt timp dupa iesirea Japoniei din razboi. Aici el descopera numeroase si uimitoare similitudini cu fenomenul Tunguska : *padurea de stâlpi de telegraf*(bomba explodase la 550 m deasupra solului) , norul negru , ploaia neagra , forta uriasa. *Asadar explozia unei bombe nucleare în 1908 ??*

Mai recent , oamenii de stiinta din numeroase tari au cautat o explicatie în domeniul fizicii teoretice . S-au conturat în aceasta privinta doua directii: marea explozie din taiga a fost provocata fie de un mic corp de antimaterie , fie de o asa-zisa *gaura neagra* .

Conform datelor fizicii teoretice , antimateria singura e stabila , dar în contact cu materia se anihileaza , degajând cantitati imense de energie si disparând fara a lasa nici o urma , ceea ce ar explica absenta craterului si materialului meteoric. Ce nu explica ipoteza este luminozitatea sau aspectul tubular si de ce nu a explodat antimateria chiar la intrarea în atmosfera .

În ceea ce priveste gaura neagra , se presupune ca aceasta a strabatut planeta ca un proiectil , iesind pe partea cealalta si pierzându-se în cosmos . Gaurile negre exista peste tot în univers , pot avea greutate de miliarde de tone si mase atomice ceea ce ar explica de asemenea absenta craterului. Totusi o gaura neagra ar fi lasat în urma o radioactivitate ridicata ,

nedescoperita însa de nimeni si nici ea nu explica forma obiectului .

În ultimii ani unii autori au reluat ipoteze mai vechi , presupunând ca a fost vorba chiar de o nava cosmica cu o grava avarie la motoare ce s-ar fi prabusit în acel loc .

Fiecare dintre aceste ipoteze are argumente pro si contra , asa ca iata-ne la sfârsitul deceniului al 9-lea ajunsi acolo de unde plecasem. În ciuda faptului ca s-a bucurat de atentie unora dintre cei mai prestigiosi oameni de stiinta , marea explozie din regiunea Tunguska ramâne totusi o enigma .